

امتحانات متمرکز تکمیلی نیمسال اول ۹۹-۱۳۹۸

رشته فلسفه ۹۶

مهر مدرسه

ساعت برگزاری: ۱۰ صبح | نمره: ۱۴ | مدت پانکول: ۶۰ دقیقه

شماره یا نام مصحح اول	نمره به عدد	نمره به حروف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره به عدد	نمره به حروف

کد امتحان:	۳۹۸۱/۰۶
تاریخ آزمون:	۱۳۹۸/۱۰/۲۲
عنوان:	فلسفه اسلامی ۵
کتاب:	نهایة الحکمه
محدوده:	جلد چهارم: مرحله دوازدهم (ص ۱۲۵۶-۱۰۳۹)
حذفیات:	ندارد

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد طلایی: مدرسه علیه: شهرستان: استان:

۱- «بسیط الحقیقه کلّ الأشياء» یعنی چه؟ ج ۴ ص ۱۰۸۳ (امتحانات قبل از سال ۸۹) (امتحانات تکمیلی نیمسال دوم ۹۱-۹۲) (امتحانات تکمیلی نیمسال اول ۹۵-۹۶) (آزمون ورودی سطح چهار سال تحصیلی ۹۶-۹۷) (آزمون ورودی سطح چهار سال تحصیلی ۹۸-۹۹)

..... / ۵

- الف. خداوند کمالات همه موجودات را داراست. ☒
- ب. خداوند همه اشیاء را به وجود آورده است. ☐
- ج. خداوند از هر نوع ترکیبی عاری است. ☐
- د. خداوند مانند اشیاء ماهیت ندارد. ☐

۲- بر اساس نظریه حکماء، قضاء و قدر از مراتب کدام یک از صفات واجب تعالی است؟ ج ۴ ص ۱۱۳۷ (امتحانات تکمیلی نیمسال اول ۹۵-۹۶) (آزمون بورسیه سال تحصیلی ۹۸-۹۷)

..... / ۵

- الف. خالقیت ☐
- ب. قدرت ☐
- ج. اراده ☐
- د. علم ☒

۳- نظر علامه (ره) پیرامون «اراده خداوند» کدام است؟ ج ۴ ص ۱۱۶۱ (امتحانات نیمسال اول ۹۱-۹۲) (امتحانات تکمیلی مجدد ۹۳-۹۲)

..... / ۵

- الف. علم خداوند به نظام احسن است. ☐
- ب. منتزع از فعل حق تعالی است. ☒
- ج. صفت حقیقیه محضه است. ☐
- د. ارجاع به حب ذات است. ☐

۴- آخرین مرتبه عقل از عقول طولیه نزد مشاء کدام است؟ ج ۴ ص ۱۲۲۰ (امتحانات نیمسال اول ۹۳-۹۲)

..... / ۵

- الف. عقل مستفاد ☐
- ب. عقل بالفعل ☐
- ج. عقل فعال ☒
- د. رب النوع ☐

۵- برهان موجود بر اثبات واجب تعالی را در عبارت «أنه لا ريب أن هناك موجوداً ما. فإن كان هو أو شيء منه واجباً بالذات فهو المطلوب وإن لم يكن واجباً بالذات وهو موجود، فهو...» شرح دهید. ج ۴ ص ۱۰۵۱ و ۱۰۵۲ (امتحانات تکمیلی نیمسال دوم ۹۳-۹۲)

..... ۲

جواب: بدون هیچ شکی موجودی در جهان خارج تحقق دارد پس اگر آن موجود بالذات باشد مطلوب ثابت می شود و اگر آن موجود واجب بالذات نباشد بطور قطع ممکن بالذات خواهد بود. پس رجحان یافتن وجود بر عدمش بواسطه امری خارج از ذاتش خواهد بود که همان علت آن است و الا رجحان وجودش ذاتی خواهد بود که در این صورت واجب بالذات است در حالی که طبق فرض ممکن الوجود بود. حال علت آن یا واجب بالذات است که مطلوب ثابت می شود و یا خود آن موجود ممکن علت است که نقل کلام می کنیم و به علتی می رسیم که معلول چیزی نیست و آن همان واجب الوجود بالذات است. و اگر به این علت که معلول نیست، نرسیم موجب دور یا تسلسل خواهد بود که محال است.

۶- با اقامه یک برهان، ترکیب وجود و عدم را از واجب تعالی نفی کنید. ج ۴ ص ۱۰۷۹ و ۱۰۸۰ (امتحانات تکمیلی شهریور ۹۱-۹۰ و نیمسال دوم ۹۲-۹۱)

..... ۲

جواب: هر هویت وجودی که بتوان با نظر به وجودش کمالی را از آن سلب کرد تشکیل شده است از ایجاب و سلب که در این صورت مرکب از ایجاب و سلب است و این دو حیثیت [ایجاب و سلب] مغایر یکدیگرند. عکس نقیض قضیه «هر هویتی که چیزی از آن سلب شود مرکب می باشد» آن است که «ذاتی که بسیط الحقیقه است هیچ کمال وجودی از آن سلب نمی شود» چون واجب تعالی واجب بالذات است و وجود صرف، عدم در ذاتش راه ندارد و هیچ کمال وجودی از او سلب نمی شود در نتیجه واجب تعالی مرکب از وجود و عدم نیست.

۷- نظر مشائین درباره علم تفصیلی خداوند به موجودات چیست؟ یک نقد بر آن را بنویسید. ج ۴ ص ۱۱۳۳ (امتحانات نیمسال اول ۸۹-۹۰ و شهریور ۹۰-۹۱)

۲	
---	--

جواب: مشائین معتقدند واجب تعالی علم حضوری به ذات خود دارد و نیز دارای علم تفصیلی حصولی به اشیاء پیش از ایجاد آنها است و ماهیات اشیاء نزد واجب تعالی با ثبوت ذهنی و بر وجه کلیت، قیام به ذات واجب دارند. بنابراین علم واجب به اشیاء علم عنایی است یعنی حصول علمی شیء مستلزم تحقق عینی آن شیء است. (۱ نمره) نقد: الف. این نظریه مستلزم خالی بودن ذات واجب از یک نوع کمال علمی است. ب. محذور ثبوت علم حصولی در موجود مجرد را دارد. ج. مستلزم آنست که یک وجود ذهنی بدون یک وجود خارجی که با آن سنجیده شود تحقق داشته باشد. (۵/۰ نمره)

۸- مراد از عنایت در «عنایت الهی به خلق» چیست؟ آن را اثبات کنید. ج ۴ ص ۱۱۸۹ و ۱۱۹۰ س ۳ و ۴ (امتحانات تکمیلی نیمسال اول ۹۰-۹۱)

۲	
---	--

جواب: عنایت یعنی اهتمام فاعل علمی (فاعلی که علمش در فعلش دخیل است) به فعلش تا آن را به گونه‌ای بوجود آورد که همه خصوصیات ممکنه در اتقان صنع آن فعل و استقصاء منافع آن، تضمین شود. برهان: اگرچه واجب تعالی غایتی وراء ذاتش ندارد و استکمال در او راه ندارد و لکن به تمام ممکنات علم ذاتی دارد و علم او عین ذاتش است و علت برای غیرش پس واقع می‌شود فعلش بر پایه علمش بدون اهمال خصوصیتی، در نتیجه خداوند به مخلوقاتش عنایت دارد. [برهان انی دیگر در کتاب]

۹- قائلین به رب‌النوع برای اثبات آن چگونه به قاعده امکان اشرف تمسک می‌جویند؟ ج ۴ ص ۱۲۲۶ س ۶ (امتحانات تکمیلی نیمسال اول ۹۴-۹۵)

۲	
---	--

جواب: طبق قاعده امکان اشرف، هرگاه شیء ممکن تحقق یابد که کمالات وجودی او کمتر از شیء ممکن دیگری باشد آن ممکن شریف‌تر باید پیش از او موجود باشد. بی‌شک انسانی که همه کمالات انسانی آن فعلیت دارد وجودش شریف‌تر از انسان مادی‌ای است که بیشتر کمالات انسانی در او بالقوه است. پس وجود انسان مادی دلیل بر مثال عقلی انسان در مرتبه پیشین خواهد بود که تحقق یافته است به همین صورت افراد مادی. هر نوع مادی دلیل بر وجود پیشین رب‌النوع آن فرد است و این رب‌النوع در حقیقت فردی از نوع است که از آغاز وجودش مجرد بوده و همه کمالات نوع را بالفعل دارد و افراد نوع را تدبیر می‌کند. پس ارباب‌الانواع یا همان مثل افلاطونی اثبات می‌شود.

۱۰- نظر علامه (ه) و متکلمین درباره «حدوث زمانی عالم ماده» را بیان کرده، دلیل هر یک را به اختصار بنویسید. ج ۴ ص ۱۲۵۱ (امتحانات نیمسال اول ۹۱-۹۲) (امتحانات تکمیلی نیمسال اول ۹۵-۹۶) (امتحانات متمرکز تکمیلی نیمسال اول ۹۳-۹۴)

۲	
---	--

جواب: علامه (ه) و متکلمین قائل به حدوث زمانی عالم ماده هستند [اما هر یک تعبیری خاص از حدوث زمانی ارائه می‌دهند که از دلیلشان روشن می‌شود]. (۵/۰ نمره) دلیل علامه (ه): در بحث قوه و فعل اثبات شد که عالم ماده جوهرأ متحرک است و این حرکت ممتد است، [و زمان مقدار این حرکت را تعیین می‌کند] هر قطعه از این حرکت را فرض کنیم فعلیتی است که مسبوق به قوه است یعنی مسبوق به عدم زمانی است پس حادث است و عالم ماده که مجموع این قطعات است چیزی جز این قطعات نیست پس حکم آن حکم اجزا است پس حادث است به حدوث زمانی. (۷۵/۰ نمره) دلیل متکلمین: متکلمین کل ما سوا الله را حادث می‌دانند بالتبع عالم ماده را نیز حادث می‌دانند اما حادث بودن کل عالم ممکنات: وجودات امکانی قدیم زمانی نیستند زیرا در این صورت نیاز به علت ندارند پس از ابتدا منقطع بوده و قبل آن فقط واجب تعالی موجود بوده است [یعنی زمانی بوده که فقط خداوند بوده سپس موجودات را آفریده است] و این معنای حدوث زمانی است. (۷۵/۰ نمره)

« سامانه پیام کوتاه ۵۰۰۰۱۷۱۷۳۱۴۴۳۱ معاونت آموزش آماده دریافت پیشنهادات و انتقادات پیرامون سؤالات امتحانی می‌باشد.»

« در صورت ارسال پیام کوتاه، ذکر کد امتحان و شماره سؤال به صورت دقیق جهت امکان بررسی و جوابگویی ضروری می‌باشد.»